

Menú

C.Valenciana Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Participación Multimedia

PORTADA Consulta la portada del domingo 16 de julio (PDF)

Levante-EMV » València

Suscriptor

Bales contra el gobernador

A causa de l'atemptat, resultaren ferides quatre persones. Dos mesos després, fou assassinat el president del govern, Eduardo Dato

Francesc J. Hernández | 16.07.2017 | 00:08

El gener de 1921, el governador civil de València, Salvador Muñoz Pérez, fou tirotejat. Muñoz era un terratinent i advocat cordovés, nascut a Adamuz el 1876. Havia estat alcalde de Còrdova en dos períodes (1912-1913 i 1916-1917), abans de dirigir la Federació Patronal Agrària de Còrdova i ser promogut a governador civil de València pel govern d'Eduardo Dato. El dissabte 8 de gener de 1921, el governador i la seua dona, Adela Navas Delgado, assistiren per la vesprada al teatre Olympia, al carrer Sant Vicent. Aquells dies actuava la companyia d'Emilio Díaz i Antonia Plana (La Petenera), amb un programa doble que variava cada dia. El dissabte, les funcions eren en «benefici» de l'actriu, molt estimada pel públic valencià. A les sis de la vesprada es representava «Amores y amoríos», una comèdia en quatre actes de Serafín i Joaquín Álvarez Quintero, i a les deu menys quart «Alfonso XII, 13», de José Fernández del Villar. Salvador Muñoz i Adela Navas assistiren a la primera obra. A la fi del tercer acte, el governador va fer gest de marxar, però esperà fins a la fi. Quan l'obra finalitzà, a les nou de la nit, el governador i la seua dona foren els primers en abandonar el teatre.

Bales contra el gobernador

Fotos de la noticia

Els hi estava esperant un landó, un carruatge de quatre rodes amb capota, tirat per dos cavalls, que els havia de dur al Palau del Temple. Conduïa el landó Rafael Tonda i el custodiaven dos guàrdies de seguretat en bicicleta, Luis Doñate, per la dreta, i Sebastián Orts Morell, per l'esquerra. En deixar el teatre, el carruatge marxà al trot, seguit pels ciclistes. Potser hagué de circular per l'esquerra del carrer Sant Vicent per avançar un tramvia de la línia 7, Russafa-Escorxador. En arribar a l'altura del carrer de la Llanterna, a l'esquerra de Sant Vicent, en una zona poc il·luminada on hi havia una fàbrica de xocolata, vàries persones començaren a disparar simultàniament al carruatge del governador. Els testimonis parlen d'uns trenta trets, que se sentiren com una traca o el crepitat d'una ametralladora. El conductor colpejà amb el fuet els cavalls i accelerà, encara que, segons algunes cròniques, el governador li demanava que s'aturara per enfrontar-se als agressors, mentre brandava una pistola «browning». Els pistolers fugiren pel carrer Llanterna i desaparegueren pels carrers Saluders o Ribalta. El conductor llançà al galop els cavalls i, en lloc d'anar per Peris y Valero (ara, carrer de la Pau), enfilà pel camí més recte i més laberíntic cap al Temple: la plaça de Caixers (que era la resta del carrer de Sant Vicent), la

Suscriptor | València

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

La Generalitat y el ayuntamiento buscan suelo junto a l

La Generalitat y el ayuntamiento buscan suelo junto a l 'Oceanogràfic para los talleres de la T2

El consistorio espera que Obras Públicas concrete las necesidades técnicas del centro logístico...

Los vecinos de La Punta critican que es «la misma ZAL de hace 20 años»

Natzaret anuncia que alegrará y considera que las mejoras paisajísticas son solo «retoques»

Per(r)ucho, activismo del papel

La tienda, situada en el Carmen, apuesta por la venta de segunda mano de libros que ellos mismos...

plaça de la Reina, el carrer del Mar, el d'Avellanes, la plaça de Mossen Milà i el carrer del mestre Chapí (ara, de l'Almirall). Per l'estretor dels carrers, la llança del carruatge es colpejà amb un cantó i s'esberlà; també s'hi va perdre la goma d'una roda. Al carruatge, que pertanyia a la cotxera de Salvador Regües Vives, trobaren quatre trets: dos junt a la porteta i altres dos en el seient anterior. El guàrdia Salvador Orts, de 27 anys, que marxava més a prop del carrer Llanterna, quedà a terra, amb dues ferides de bala als glutis i la fractura del fèmur dret. L'altre, Luis Doñate, perseguí els pistolers fins consumir les bales del tambor del revòlver. Una bala perduda d'aquest guàrdia ferí superficialment la cuixa del jove Francisco Carrión Parra, que es trobava a la porta de la seua casa, al carrer Llanterna, 26. Carrión probablement tornava després de la jornada com a dependent d'una papereria. També es ferí en una mà el guàrdia Antonio Hortelano Pérez quan traslladava el guàrdia ferit a l'hospital. Una bala dels atacants trencà un rètol de vidre i tres projectils més travessaren la porta metàl·lica de la botiga de mobles de Salvador Pascual que hi havia al carrer Sant Vicent, front al carrer Llanterna. Així mateix quedaren marques dels trets a la façana. També hi havia impactes a les portes i el vidre de l'aparador del comerç de teixits de José Gras Fatjó, conegut pel nom comercial de magatzems «El Rey Don Jaime», al carrer Sant Vicent, números 81-85, i l'antic carrer Rojas Clemente, 3. Quan passava per davant d'aquest magatzem, resultà ferit també Guillermo Zeppenfeld Rommel, el qual donava classes d'alemany al Centre Escolar i Mercantil, regentat pels jesuïtes, i, per als metges, a l'Institut Mèdic Valencià.

En arribar al Temple després de l'atac, la dona del governador patí una crisi nerviosa. Plorava pensant en el perill que hauria patit el fill, Rafael, si els haguera acompanyat. Segons les cròniques, no parava de recomanar al seu home que deixaren la ciutat. L'alcalde Samper i altres autoritats acudiren a la delegació del Govern. L'endemà, el governador i la seua dona assistiren a una missa d'agraïment a la Basílica de la Mare de Déu; els hi acompanyava el governador militar, Gil Dolz, i la seua dona. A l'eixida del temple, el governador recompensà amb un bitllet de mil pessetes Rafael Tonda, el cotxer del landó; com que tenia dos fills, li digué «Mañana les pones en el banco una libreta de 500 pesetas a cada uno».

Deu dies després de l'atemptat, Salvador Muñoz estava a Madrid, entrevistant-se amb el president del govern i distints ministres. Declarà a la premsa que no havia dimitit, ni pensava fer-ho. Després, es traslladà a Còrdova i visità les seues possessions a Adamuz. El 22 de febrer, la premsa informava que el sindicalista José López Salvador, àlies «Tamajón», havia estat mort en un enfrontament amb la Guàrdia Civil. El sargent José Correa Molina i altres dos guàrdia civils s'havien enfrontat a trets amb tres persones que, suposadament, tenien la pretensió de volar una torre de conducció elèctrica al Camí d'Albors. José López havia rebut dos trets mortals de necessitat. La Guàrdia Civil li atribuï, basant-se en confidències, la participació en l'atemptat al governador. La versió oficial, tanmateix, presentava alguns punts foscos: el sindicalista havia estat detés, després posat en llibertat i, mentre la seua família encara continuava buscant-lo, havia estat abatut pels guàrdia civils, amb un cartutx de dinamita a la butxaca. Don l'havia tret si acabava d'eixir de presó? Es vivien dies de plom. El 8 de març morí Eduardo Dato, president del Govern, tirotejat des d'un sidecar.

El 13 de març foren detinguts els advocats Juan Bort, que havia estat alcalde de València, d'orientació republicana, i Pedro Vergara, per la relació amb l'atemptat. Foren empresonats a la Porta de Quart. Prestaren declaració i foren posats en llibertat. Encara que havia afirmat que no dimitiria, a principis d'abril ja s'havia procedit al relleu de Salvador Muñoz com a governador civil de València. Anys després, Muñoz participà activament en el colp d'Estat del 18 de juliol del 1936. El polític dretà José Calvo Sotelo, que també fou governador de València, ja havia recomanat que, quan es produïra la sublevació militar, fora nomenat alcalde de Còrdova. Així fou, des de la mateixa nit del 19 de juliol fins al 23 de setembre de 1936, quan, després de realitzar una aferrissada repressió amb nombrosos afusellaments, fou substituït, bé perquè els generals colpistes preferien militars bé perquè el general Varela havia detectat malversació de fons. Morí el 9 febrer de 1947.

El guardia de seguretat ferit, Sebastián Orts Morell, es retirà del servei com a membre del Cos de la Policia Armada i de Trànsit el setembre de 1952. El 1965 morí Francisco Carrión Parra, el jove ferit al carrer Llanterna. Salvador Regües, l'empresari dels carruatges del governador, i el seu germà, José María, regentaren durant anys un circ-teatre junt a l'antiga estació de ferrocarril (a la plaça d'Emilio Castelar), junt al qual es trobava la cotxera. Un net del propietari del landó fou Salvador Regües Gil, autor de la columna «Granotes» a Levante-EMV.

Temas relacionados:

Comedia

Comunidad Valenciana

Día

Govern

Joaquín

Teatre

Valencia

Contenido para ti

Aras desafía al sistema eléctrico

16-07-2017

Los fotorrojos cazan a 45.625 conductores en dos años y logran 2,9 millones de ingresos

15-07-2017

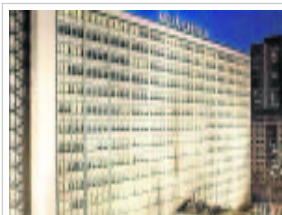
Adiós desgarrado a Yolanda

14-07-2017

Benifairó no tendrá 'bous' en sus fiestas de este año

09-07-2017

La Generalitat 'hereda' una habitación de hotel, un panteón, acciones y 270 inmuebles

16-07-2017

La Generalitat y el ayuntamiento buscan suelo junto a l'Oceanográfico para los talleres de la T2

16-07-2017

Enlaces recomendados: Premios Cine

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO
[Mapa web](#)

C. Valenciana

València
El tiempo
Transportes en València
Tráfico en València
Cartelera de cine
Fallas
Servicios

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo
Anuncios breves
Cambalache

Especiales

Lotería Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Motogp
Premios Cine
Calendario Laboral
Calendario Escolar

levante-emv.com

Contacto
Atención al lector
Conózcenos
Localización
Política Medioambiental
Aviso legal
Política de cookies

Publicidad

Publicidad

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Diari de Girona | Diario de Ibiza | Diario de Mallorca | Empordà | Faro de Vigo | Información | La Opinión A Coruña | La Opinión de Málaga | La Opinión de Murcia | La Opinión de Tenerife | La Opinión de Zamora | La Provincia | La Nueva España | Levante-EMV | Mallorca Zeitung | Regió 7 | Superdeporte | The Adelaide Review | 97.7 La Radio | Euroresidentes | Lotería Navidad | Premios Cine

© Editorial Prensa Valenciana, S.A. Todos los derechos reservados.

[Aviso Legal](#) | [Política de Privacidad](#) | [Política de Cookies](#)